

[Kjærulff-Schmidt]

sagskategori, f. eks. ægteskabssager, hvor der godt kunne være brug for at samle alle de spørgsmål, der afgøres i forbindelse med ægteskabssager, hvad enten det er forældremyndighedsspørgsmål, bodelingsspørgsmål eller andre tilsvarende spørgsmål, ved en bestemt underrets afdeling. Men det er ét af problemerne, altså det manglende erfaringsgrundlag.

Det andet store problem er bevillingsproblemet, hvor det nok vil være meget, meget vanskeligt at holde sig inden for de rammer, ministeriet forestiller sig, og fremskridtspartiets folketingsgruppe har jo lagt vægt på, at det vil være væsentligt for partiets stilling, om udvalgsbehandlingen kan godtgøre, at dommerkontorerne kan løse lovforslagets opgaver inden for de eksisterende bevillings- og personalerammer.

Med disse ord skal jeg slutte mit indlæg og tilsige en interesseret medvirken ved behandlingen i udvalget.

Ebba Strange (SF):

Også i SF har vi med interesse afventet dette forslag, fordi vi i princippet er enige i, at det er tiltrængt med en enklere og lettere adgang til retsbehandling af en lang række sager. Men når det er sagt, vil jeg godt tilslutte mig alle de betænkeligheder, der er knyttet til netop den form, dette lovforslag har fået, og jeg skal prøve at give nogle eksempler på det.

Det er givet, at helt almindelige mennesker – og det er jo typisk dem, som dette lovforslag henvender sig til, folk, der er forbrugere, folk, der er lejere, folk, der er arbejdere, folk, der er låntagere, og som er kommet i klemme i forhold til sælgere, ejere, arbejdsgivere, udlånere osv. – har hverken økonomisk eller socialt den styrke, der skal til for sådan med naturlighed og oprejst pånde at henvende sig til retssystemet og bede om at få en sag kørt. Jeg tror nok, at vi, der har siddet i retsudvalget nogle år, kender masser af tilfælde, breve, vi får fra folk, der er kommet i klemme i retssystemet. De breve, jeg får, handler i hvert fald alle sammen om det, man kunne kalde små almindelige mennesker, der er kommet i klemme, og som ikke kan overse det retssystem, vi har, og som ikke synes, at de får deres sager ordentligt behandlet, og hvis de endelig får det, så får de et ordentligt

smæk i form af penge, der skal betales efter en retssag.

Jeg tror, det er én af grundene til, at bl. a. et klagenævn som forbrugerklagenævnet har fået så stor succes, som det har. Det har været oplevet af mange mennesker som en enklere måde at komme igennem med en klage på. Vi har haft forbrugerbevægelser, vi har haft Forbrugerrådet, vi har haft mennesker, der har sat sig som opgave at vejlede folk, der er kommet i klemme i forbrugerspørgsmål, og de har oplevet, at her havde de en lettere adgang, end de havde i det almindelige retssystem.

Nu har man så prøvet at bede retsplejerådet om at give en model for, hvordan noget af det, der har givet forbrugerklagenævnet dets succes, kunne overføres til retssystemet. Det rejser en lang række spørgsmål, fordi det bliver jo sager, hvor en svagere part står over for en stærkere. Det vil blive de almindelige af denne slags sager, og da er det naturligt for socialistisk folkeparti at tage sit udgangspunkt i den svage part og sige: hvordan sikrer vi, at den svage part får sin ret i dette system?

Og det rejser naturlige problemer i forbindelse med forslaget, nemlig spørgsmålet om, at fri proces skal udelukkes fra disse sager, og spørgsmålet om, hvem det er, der skal tage stilling til, hvad det er, der vil være afgørende for, om man kan få en advokat beskikket. En advokat skal jo være klagerens sikring for, at hendes sag virkelig bliver varetaget, og jeg kan se, at retten skal kunne beskikke en advokat, men i hvilke tilfælde vil den gøre det, og hvad vil kriterierne være for, at den gør det? Det ved vi ikke noget om.

Man skal være opmærksom på, at det, der kaldes småsager i forslaget, naturligvis er småsager for den anden part, altså for sælgeren, for arbejdsgiveren, for udlåneren osv., men det behøver nu ikke at være en småsag for forbrugeren, for lejeren, for arbejderen, for låntageren.

Et andet problem er det med den service, som dommerkontorerne skal yde, og som har været rejst af flere ordførere. Jeg ville gerne have en situation i dette samfund, hvor det var naturligt for borgere, der var kommet i klemme i systemet, at gå hen et offentligt sted og få den retshjælp, de havde brug for, og derfor har vi selvfølgelig også fra SFs side